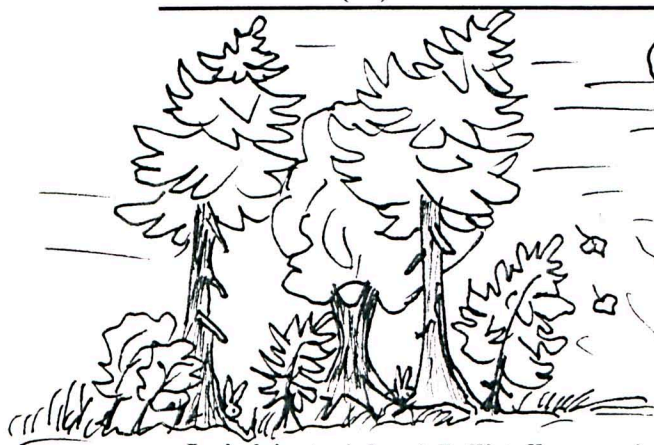

NOWINY

PISMO REDAGOWANE PRZEZ UCZNIÓW SP W ROGOŹNICY
NR 3(47) LISTOPAD 2003 CENA 1 ZŁ

Listopad liśćmi płacze
Za przeminionym latem.
Wiatr biegnie szosą nieba,
Popędza chmury batem.

Jesienne słońce blade
Wyzłaca igły sosnom.
A las jesienny szumi
Jak potok górski wiosną.

Włodzimierz Domeradski

Jesień jest piękna! Jeśli tylko uważnie się rozejrzemy, to dostrzeżemy to piękno. Warto więc wybrać się do lasu, czy na łąkę. A gdy będzie padał deszcz, możecie poczytać naszą gazetkę.

W tym numerze:

- Wywiad z Panem Józefem Sidorczukiem,
- Harcerze na biwakach w Serpelicach i Wohyniu,
- Ślubowanie pierwszoklasistów,
- Wizyta Księdza Biskupa w naszej szkole,
- Akcja „Góra grosza”,
- 11 listopada – Święto Niepodległości,
- Historia Rogoźnicy- c.d.,
- Uroczystość Wszystkich Świętych,
- Halloween,
- Andrzejki i Katarzynki – wróżby,
- Spotkanie z Ortografkiem,
- Ciekawostki przyrodnicze,
- W cyklu „Spotkania z pisarzami” – Ignacy Krasicki,
- Nasza sonda,
- Spotkajmy się we wszechświecie – Ziemia,
- Pamiętnik szalonej nastolatki - c.d.,
- Zagadki , krzyżówki, rebusy,
- Klasowa lista przebojów, horoskop, kącik gier komputerowych,
- Konkurs z nagrodami, życzenia dla Was.

Specjalnie dla Was zaczarowany ołówek z gumką!

Redakcja

Wywiad z Panem Józefem Sidorczukiem

W tym miesiącu przeprowadziłyśmy wywiad z Panem Józefem Sidorczukiem. Jest to człowiek, który przeżył dramat II wojny światowej. W czasie jej trwania trafił do obozu pracy.

Redakcja: Czy uczestniczył Pan w jakichś działaniach wojennych w czasie II wojny światowej?

Pan Sidorczuk: Nie, nie służyłem w wojsku i nie brałem udziału w działaniach wojennych.

Redakcja: Co działo się z Panem i Pana rodziną w czasie wojny?

Pan Sidorczuk: Niemcy wysiedlili mnie i moją rodzinę z majątku. Weszli do domu z innym Niemcem i powiedzieli, żebyśmy zabierali swoje rzeczy. Zajrzałem do szafy, aby wziąć swój garnitur, ale go tam nie było. Wy tłumaczyłem to dla Niemca na migi, bo nie umiałem mówić po niemiecku. Wtedy Niemiec, któremu to tłumaczyłem, spojrzął na Niemca, który miał zająć się gospodarstwem, a on wyciągnął spod łóżka garnitur. Potem wywieźli mnie do obozu.

W tym czasie moja siostra była u koleżanki. Gdy chciała wrócić do domu, nie mogła do niego wejść, więc poszła do swojej ciotki na drugiej wsi. Gdy siostra dowiedziała się, że Niemcy mnie wywieźli myślała, że mnie rozstrzelają, więc poszła do Rogoźniczki pod figurkę i zaczęła krzyczeć „Jezu, ratuj mojego brata! Jezu, ratuj mojego brata!”

W obozie, w którym ja byłem, można było chodzić do kościoła. Niedaleko naszego obozu było obóz, w którym byli umieszczeni zdrajcy. Pewnego dnia mnie i moich 5 kolegów wysłali do roboty z tymi więźniami. Niemcy nas pilnowali. W pewnej chwili jeden z nich zaczął mi się przyglądać, a potem stuknął mnie karabinem w głowę. Na szczęście przyszedł jeden strażnik z naszego obozu i powiedział, że doszło do nieporozumienia i że my nie jesteśmy z tego obozu.

Na Boże Narodzenie wróciłem do domu i okazało się, że mój brat został rozstrzelany. W czasie wojny szalała epidemia tyfusu. Na tę chorobę zmarła cała moja rodzina, zostałem tylko ja, moja siostra i moja matka.

Redakcja: Czy na terenie naszej miejscowości doszło do jakiejś bitwy?

Pan Sidorczuk: Nie pamiętam, żeby była taka bitwa, może była, ale ja jej nie pamiętam.

Redakcja: Kiedy wyzwolono Rogoźnicę?

Pan Sidorczuk: Jak Niemcy opuścili nasze strony i przyszli bolszewicy.

Redakcja: Czy chętnie wraca Pan do wspomnień z tamtych lat?

Pan Sidorczuk: Niechętnie.

Redakcja: Czy ma Pan jakieś pamiątki z czasów wojny?

Pan Sidorczuk: Tylko pamięć, nic innego.

Redakcja: Czy ktoś jeszcze żyjący w Rogoźnicy przeżył dramat wojenny?

Pan Sidorczuk: Nie pamiętam, żeby był ktoś taki, kto by to przeżył.

Redakcja: Dziękujemy Panu za interesującą rozmowę, która dla nas była prawdziwą lekcją historii. Życzymy wiele zdrowia i do zobaczenia na kolejnym „Spotkaniu z seniorami” w szkole.

Rozmawiały Anna Wojtczuk i Aneta Pogonowska z klasy VI

*Beacie i Marianowi Romanowskim
dużo zdrowia, pieniędzy i pociechy z dzieci
życzą Anetka i Daniel*

Harcerze na biwakach w Serpelicach i Wohyniu

Harcerze z naszej drużyny wyjeżdżają często na biwaki, mimo nie najlepszej pogody.

W dniach 3-4 października byli na biwaku w Serpelicach. Impreza miała charakter integracyjny, a zorganizowała ją komenda hufca w Międzyrzeczu Podlaskim. Druhny mieszkały w domkach letniskowych nad Bugiem. Czas mijał im na zabawie, ogniskach. Harcerze przyjęci do drużyny złożyli przyrzeczenie harcerskie. Niektórzy przeżyli tam niecodzienne przygody, np. uwięzienie w toalecie. Wszystko skończyło się dobrze, a harcerze biwak uznali za udany.

Ostatnio, czyli 7-8 listopada, harcerki z naszej drużyny były na zaproszenie uczniów ze szkoły w Wohyniu na biwaku w tej miejscowości. W programie imprezy znalazły się m.in. świeczowisko, zabawy, wspólne śpiewanie. Wszystko to po to, aby lepiej się poznać i zachęcić kolegów z gimnazjum w Wohyniu do założenia drużyny w swojej szkole.

Druhny przywiozły nam kartkę z pozdrowieniami, bo –jak mówią– nie miały skąd jej wysłać. Dziękujemy.

Druhna Ania Dybczak

Pozdrowienia z
biwaku harcerskiego
w Wohyniu
przesyłają:

Redakcja NOWIN
Zespół Szkół w Rogoźnicy

Azabela Wojtczuk
Katarzyna Małek
Magdalena Stefaniuk
Anna Wojtczuk

2 1 - 5 6 0 Międzyrzec Podl.

Pierwszaki ślubowały ...

W ostatnich dniach października odbyło się ślubowanie uczniów klasy I. Pierwszaki zaprezentowały program artystyczny, który przygotowały pod kierunkiem pani Ewy Marciniuk, wychowawczynie klasy I. Potem dyrektor szkoły, pan Mirosław Kaplan, pasował naszych młodszych kolegów na uczniów. Następnie pierwszaczki obdarowane zostały upominkami przygotowanymi przez uczniów z klasy VI, Radę Rodziców i Radę Pedagogiczną, otrzymali również pamiątkowe dyplomy. Uroczystość zakończyła się przyjęciem przygotowanym przez rodziców.

Wszystkim pierwszoklasistom życzymy sukcesów w nauce.

Opracowała Justyna Duda z klasy VI

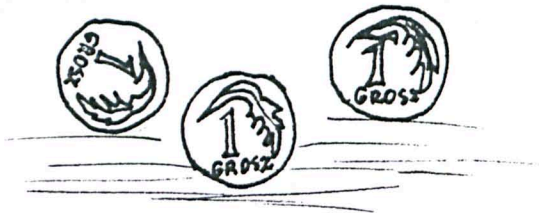
Klasa V i VI bawi się ...

Starsi uczniowie potrafią sami zorganizować dobrą zabawę. Dnia 22 października klasa VI gościła uczniów z klasy V na wieczorku klasowym. Impreza trwała od godz. 16 do godz. 20. Były tańce i wiele konkursów. Największą popularnością cieszyła się gra „Awantura o kasę”, którą prowadził Łukasz. Oczywiście, odbywało się to pod czujnym okiem wychowawców tych klas, państwa Bogusławy i Andrzeja Małków.

Opracowała Agnieszka Szostkiewicz z klasy VI

Akcja „GÓRA GROSZA”

w naszej szkole

Po raz czwarty Towarzystwo *Nasz Dom* organizowało pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, pani Krystyny Lybackiej, akcję „Góra Grosza”. Akcję tę współorganizowała TVP2, Program I Polskiego Radia, Bank PKO S.A. oraz firma przewozowa *Siódemka*. Akcja polegała na zbiórce monet groszowych, które mogły być w nominałach od 1gr do 50gr.

Akcja w naszej szkole trwała od 20 do 29 października. Zebrane pieniądze przeznaczone będą na dofinansowanie nowych rodzinnych domów dziecka, na programy terapeutyczne dla dzieci uszkodzonych przez los. Pieniądze składano do skarbników klas lub do domku przygotowanego przez Samorząd Uczniowski. W szkole podstawowej nad przebiegiem tej akcji czuwała pani Małgorzata Kuzaka.

Dziękujemy wszystkim za składanie pieniędzy na tak szczytny cel.

Opracowała Anna Wojtczuk z klasy VI

Sport szkolny

Nasza drużyna piłki koszykowej dziewcząt z ULPKS *Skrzat* wspólnie z drużynami dziewcząt i chłopców z ULPKS *Grot* została zgłoszona do rozgrywek Podlaskiej Ligi Koszykówki. Spotkanie organizacyjne odbyło się 5 listopada w ZWWF w Białej Podlaskiej. Wiadomo już, że będziemy grać mecz i rewanż z drużynami SP Nr 2, SP Nr3 w Białej Podlaskiej oraz SP w Okrzei. Drużyny z gimnazjum rozegrają ok. 10 spotkań, nasza drużyna 6. Liga rusza ok. 22 listopada.

Naszym koszykarzom życzymy powodzenia!

Opracowali Paweł Kusznierek i Daniel Stefaniuk z klasy V

Wizyta Księdza Biskupa w naszej szkole

Dnia 7 listopada w parafii w Maniach gościł ksiądz biskup Henryk Tomasik. Dostojny gość w programie swej wizyty umieścił również odwiedzenie naszej szkoły. Pierwsze spotkanie z biskupem miało miejsce w kościele, w czasie porannej mszy, w której uczestniczyła cała społeczność naszej szkoły. O godzinie 11 biskup Tomasik przyjechał do Rogoźnicy. Tutaj spotkał się z nauczycielami. Później udał się do miejscowego Ośrodka Zdrowia.

Wizyta księdza biskupa była wielkim wydarzeniem w życiu naszej szkoły i na długo pozostanie w naszej pamięci.

Redakcja

11 listopada – Święto Niepodległości

Dnia 10 listopada 1918r. do Warszawy przybył Józef Piłsudski, który został owacyjnie przywitany przez ludność. Następnego dnia, 11 listopada, objął dowództwo nad Wojskiem Polskim, a kilka dni później został Tymczasowym Naczelnikiem Państwa. Była to najwyższa funkcja w Polsce. Organizowano nie tylko Wojsko Polskie, ale też urzędy i szkoły. Odbyły się pierwsze wybory do sejmiku, który zebrał się na początku 1919r. Jego zadaniem było uchwalenie nowych praw, w tym najważniejszego- konstytucji. Sejm powierzył najwyższą władzę wykonawczą Józefowi Piłsudskiemu, który sprawował ją jako Naczelnik Państwa.

Na pamiątkę tych historycznych wydarzeń dnia 11 listopada obchodzimy Święto Niepodległości. W całym państwie wówczas odbywają się uroczystości dla uczczenia rocznicy odzyskania wolności oraz pamięci tych wszystkich, którzy przyczynili się do odbudowy niepodległej Polski.

Opracowały Anna Wojtczuk i Aneta Pogonowska z klasy VI

Historia Rogoźnicy- c.d.

Pierwsza historyczna wzmianka o Rogoźnicy pochodzi z ok.1569r po unii lubelskiej. W tym czasie Międzyrzec został odłączony od powiatu brzeskiego i przyłączony do Podlasia. Granica między powiatem brzeskim województwa brzesko- litewskiego a województwem podlaskim przechodziła przez Międzyrzeczczyznę w pobliżu Rogoźnicy, Żerocina, pozostawiając je po stronie Podlasia.

Międzyrzec wraz z okolicznymi dobrami miał wielu właścicieli. Niektórzy z nich wykorzystali dochody na własne cele, dlatego na niektórych dobrach ciążyły zapisy dłużne, obciążające również wieś Rogoźnicę. W 1640r. była to suma 10000zł. Według stanu z 1781r.do unickiej parafii św. Mikołaja należało 1965 osób ze Starego Miasta i okolicznych wsi. Do tej parafii należała również Rogoźnica. Władze austriackie zażądały szczegółowych danych odnośnie praktyk religijnych. W wyniku wizyty z 1797r. w parafii unickiej p.w. św. Mikołaja wykonano zestawienia, w którym stwierdzono, że Rogoźnica miała 22 domy. Posegregowano ludność na zdolną i niezdolną do spowiedzi. Według tego podziału w Rogoźnicy mężczyzn zdolnych do spowiedzi było 50, a niezdolnych 6, natomiast kobiet zdolnych do spowiedzi było 68, a niezdolnych 7. W 1812r.w wielu wioskach, gdzie nie było kościoła, poczty i drogi, była karczma. W Rogoźnicy karczma taka stała w lesie zwanym dzisiaj Kozielcem.

W następnym numerze dowiedziecie się o bitwie, która miała miejsce między Maniami a Rogoźnicą

Opr. Aneta Pogonowska
Na podstawie pracy Izy Mościckiej.

*Ani Dybczak i Kasi Gajewskiej
dużo szczęścia , zdrowia, dobrych ocen i wesołych dni
życzy Emilia Mikiciuk*

*Ilonie Lipińskiej
dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności i dużo szóstek
życzy siostra Paulina*

O umarłych, którzy się chwala

Może umarli w niebie chwalą się, na co kto umarł:

- Ja umarłem na grypę.
- A ja na katar.
- A ja nie wiem na co, bo zwykle umiera się nie na to, na co się choruje.
- Mnie serce przestało bić.
- A mnie kopnął koń.
- Ja wyleciałem przez okno.
- Połknąłem igłę.
- Zakrztusiłem się ogórkiem.
- Umarłem, bo nie miałem lekarstwa.
- A ja umarłem, bo miałem za dużo lekarstw.
- Pomyliłem się i zatrąłem się grzybami.
- A ja dlatego, że bawiłem się zapalkami i dom się spalił.
- A ja to nawet nie zauważyłem, kiedy umarłem.

Wszyscy jednak milkną, kiedy wchodzi Ojciec Maksymilian Kolbe, wydelegowany w czasie wojny przez Anioła Stróża do piekła; Ojciec Kolbe, który nawet po ciemku nie stracił jasnej twarzy, i mówi:

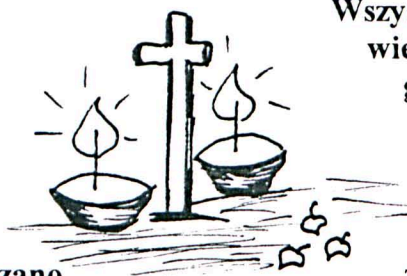
- A ja umarłem, bo nie pamiętałem o sobie samym, ale o innych.

Ks. Jan Twardowski [tekst ze zbioru „Zeszyt w kratkę”]

Uroczystość Wszystkich Świętych

Uroczystość Wszystkich Świętych została wprowadzona do liturgii Kościoła powszechnego w średniowieczu (IX-XI w). Dzień 1 listopada poświęcono zmarłym zbawionym. W uroczystość z rytuałem kościelnym świętej, idą na cmentarz, mogiłach, a w kościele Nawiedzają groby dnia, czyli w Zaduszki. że dusze ludzi, którzy odeszli, wśród żywych. Dlatego zapraszano zostawiając na noc uchylone furtki i drzwi. Powszechnie sądzono, że dusze odczuwają głód i pragnienie.

Więcej informacji na ten temat znajdziecie w książce „Zwyczaje i obrzędy ludu Międzyrzeczczyny” F.Olesiejuka.

Wszystkich Świętych zgodnie wierni uczestniczą w mszy gdzie zapalają znicze na oplacają wypominki. również następnego Dawniej wierzone przebywają w tych dniach zmarłych do ich domów,

Opracowały Justyna Duda i Ewelina Kusznierek z klasy VI

Annie Dybczak

*dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności i dobrych ocen
życzy Karolina Myc*

HALLOWEEN

Z Zachodu przychodzi do nas, kolejne po Walentynkach, święto Halloween, które z każdym rokiem staje się coraz bardziej popularne. Jakie są korzenie tego święta, które symbolizują liczne pochody zjaw, duchów i diabłów?

Halloween wiąże się z wierzeniami i mitami cywilizacji Celtów, zamieszkujących tereny Europy w czasach przed naszą erą. Najnowsze odkrycia archeologiczne mówią o tym, że lud celtycki żył na ziemiach polskich, terenach dzisiejszych województw: dolnośląskiego, małopolskiego, świętokrzyskiego... Przychodzi więc do nas święto z Zachodu czy też... powraca po tylu latach?

Najważniejszym wydarzeniem współczesnego święta Halloween jest pochód zjaw i duchów, obrazujących skutki złych czynów ludzkich na ziemi. W dawnych czasach był to Dzień Wszystkich Złych.

Przemarsz ulicami młodzieży przebranej za duchy przodków, demony oraz różne stwory – z lampionami, zniczami i latarkami stanowi kontynuację tego dawnego zwyczaju.

Jednak trzeba pamiętać, że granica między wyobraźnią a rzeczywistością jest niezwykle cienka, tak jak granica między naszym światem a zaświatami. W każdej chwili może zostać przekroczona. Przez nas, ale i przez nich, przez zmarłych. Podobno najczęściej dochodzi do tego w Halloween.

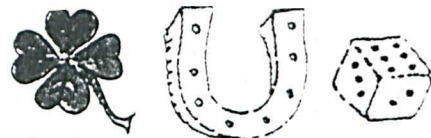
Redakcja

POKOLORUJ RYSUNEK

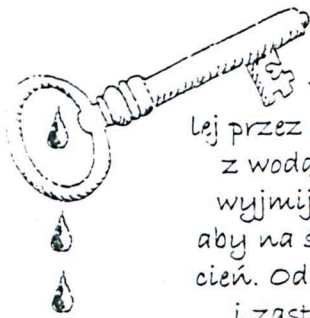

Rysunek wykonała Agnieszka Szostkiewicz z klasy VI

ANDRZEJKI 29 listopada

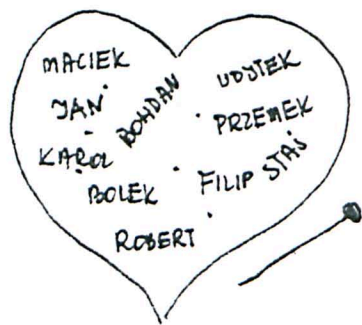
Andrzejki odbywają się 29 listopada, w wieczór poprzedzający imieniny świętego Andrzeja, który, jak wieść niesie, pomaga dziewczętom w odgadywaniu ich przyszłości. Oto trzy wróżby, oczywiście sprawdzone!

Roztopiony wosk
lej przez ucho klucza do miednicy
z wodą. Gdy wosk zastygnie,
wyjmij go z wody i ustaw tak,
aby na ścianie zarysował się jego
cień. Odgadnij, co on przedstawia,
i zastanów się, co tobie może
wywróżyć.

Przygotujcie
wór z różnymi przedmiotami.
Powinno być ich tyle, ile osób weźmie
udział w zabawie. Z zamkniętymi
oczami, kolejno, każdy z was wyciąga
z worka jeden przedmiot i w ten sposób
dowiaduje się, kim będzie w przyszłości.
Kto wyciągnie grzebień, zostanie
fryzjerem, banknot – milionerem,
długopis – pisarzem, lupe – detektywem.

Dziewczyzna stawia jeden ze swoich butów przed butem koleżanki i tak dalej aż do samych drzwi.
Ta, której but „przekroczy” próg, pierwsza kiedyś wyjdzie za mąż.

KATARZYNKI 24 listopada

Katarzynki to stary polski zwyczaj ludowy. Dziś jest już prawie zapomniany. W przeddzień imienin świętej Katarzyny, 24 listopada, chłopcy urządzali sobie wieczór wróżb. Byli przekonani, że za pomocą najróżniejszych sztuczek i czarów-marów dowiedzą się, która dziewczyna o nich myśli, jakie imię będzie miała przyszła żona. Może warto przypomnieć sobie katarzynkowe wróżby i zorganizować wieczór tajemniczych przepowiedni i niezwykłych marzeń? A nuż się spełnią? W każdym razie zabawa murowana!

Napisz na karteczkach jak
najwięcej imion dziewcząt
i włóż karteczki pod poduszkę.
Rano po ośmańki wyłóż
jedną z nich. Już wiesz, jakie
imię ma dziewczyna, na
którą powinienes zwrócić
uwagę!

Pożyj od koleżanek ich
osobiste drobniaczki, np. chus-
teczkę, rękawiczkę, guzik, szar-
lik, i włóż je pod poduszkę.
Coty się tylko zobudzi,
sięgnij pod nią.
Wyciągniesz rzecz dziewcz-
czyzny, która myśli o Tobie!

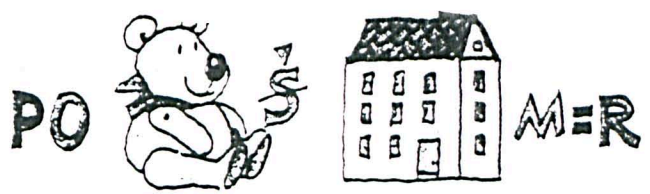
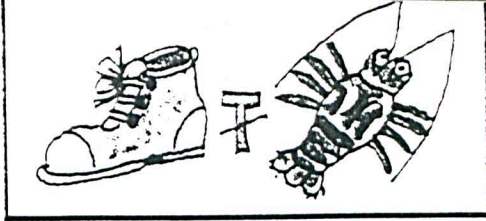
Przed snem zjedz słonego
śledzia. Na pewno przyśni ci
się dziewczynka, która
przyniesie wodę, abyś ugasił
pragnienie. To będzie Twoja
przyszła żona!

Andrzejki, zwane inaczej Andrzejówki, Jędrzejówki, Jędrzejki. Jest to wieczór wróżb dziewczęcych, odprawianych 29 listopada. W każdym regionie Polski obchodzone są w inny sposób. Na wschodzie dziewczęta wysiewały ziarna lnu i konopi. Zasiewy te nazywano ogrodami albo poletkami św. Andrzeja. Zagrabiano je męskimi spodniami, aby do domu jak najszybciej przybył męski konkurent. W całej Polsce przypisywano wagę snom. Jeśli dziewczyna pościła cały dzień i modliła się do św. Andrzeja, to w nocy z 29 na 30 listopada mógł się ukazać ukochany.

Z czasem spotkania i wróżby w wigilię św. Andrzeja stały się zabawą młodzieży.

Opracowała Karolina Męc z klasy V

Spotkanie z Ortografikiem

Cześć !!! To ja, Ortografek . W poprzednim numerze opowiedziałem Wam o „ u ” , a w tym opowiem o jego rówieśniku, czyli o „ ó ” . Startujemy !!!

„Ó” piszemy :

- w wyrazach zakończonych - ów , - ówka , - ówna :

Kraków   sznurówka   Krawczykówna

- na początku wyrazów :

ósmi   ósemka   ów   ówczesny   ówdzie

- w wyrazach z „ ó ” niewymiennym :

góora   cóorka   króol

- gdy w innej formie wyrazu lub wyrazie pokrewnym „ó” wymienia się na : o , e , a

lod - lody   szosty - sześć   skrócić - skrać

wyjątkiem od tej reguły są zakończenia typu : - unek , - uję , - ujesz , - ura , - us , - usz , - ujący

opatrunek   kultura   piegus   kapelusz   maluję   kapujący   rysujesz

Zadanie Ortografka

Jedna z faz księżycy nosi nazwę nowiu (nów) . Występuje ona w każdym rebusie . Rozwiąż je i wpisz obok odgadnięte wyrazy .

MAK + NÓW + KA - .....

SZTUR + NÓW + KAT - .....

PRZY + BUDA + NÓW + KASA - .....

KLASA + NÓW + KAWA - .....

DROŻDŻE + NÓW + MAKA - .....

Mam nadzieję , że ta lekcja ortografii przyniosła skutek . Jeśli mieliście już dyktando z „ ó ” i nie było najlepiej, to szybko idźcie je poprawiać . Cześć !!!

Wasz Ortografek

Opracowała Izabela Mościcka, kl. V .

Konkurs „Międzyrzec Podlaski - Historia - Dzień dzisiejszy”

W naszej szkole odbył się konkurs „ Międzyrzec Podl. - Historia - Dzień dzisiejszy”. Wzięło w nim udział 7-miu uczniów , w tym 3-y osoby z V kl.i 4-y osoby z kl.VI .

Do 2-go etapu zakwalifikowały się następujące osoby :

Anna Wojtczuk, Aneta Pogonowska, Paweł Kusznierek, Ewelina Kusznierek, Gosia Samociuk.

Następny etap odbędzie się 19 XI 2003r.

Opr : Izabela Mościcka kl. V .

Spotkania z pisarzami

IGNACY KRASICKI (1735-1801)

Książe biskup warmiński, a przede wszystkim książe poetów stanisławowskich. Najwybitniejszy twórca polskiego oświecenia. Mistrz humoru, ironii i satyry, walczący z wadami, a przyjazny ludziom, zyskał ogromne uznanie już za życia – porównywano go z wielkimi poetami starożytności: Homerem i Wergiliuszem. Był jednak nie tylko poetą; pisał felietony i artykuły do *Monitora*, powieści, komedie, rozprawy o teorii i historii literatury, eseje oraz hasła do własnej encyklopedii, noszącej nazwę *Zbiór potrzebniejszych wiadomości*.

KALENDARIUM:

- 3 lutego 1735 roku – w Dubiecku nad Sanem przychodzi na świat Ignacy Krasicki.
- 1751 rok – po zakończeniu nauki decyduje o wyborze stanu duchownego; rozpoczęcie studiów w seminarium warszawskim księży misjonarzy przy kościele Św. Krzyża; śmierć ojca.
- 1759-1761 – studia w Rzymie.
- 1766 rok - konsekracja na biskupa warmińskiego.
- 1775-1786 – najaktywniejszy okres twórczości pisarskiej, wychodzą: *Myszeida*[1775], *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki* [1776], *Monachomachia* [1778], pierwsza część *Pana Podstolego*[1778], *Historia, Bajki, Satyry* [1779], *Wojna chocimska* [1780], *Zbiór potrzebniejszych wiadomości* [1781-1783].
- 14 marca 1801 roku – śmierć pisarza w Berlinie. Krasicki zostaje pochowany w podziemiach kościoła Św. Jadwigi.

A oto jedna z bajek napisana przez mistrza pióra, Ignacego Krasickiego.

Syn i ojciec

Każdy wiek ma goryczy, ma swoje przywary:
Syn się męczył nad książką, stękał ojciec stary.
Ten nie miał odpoczynku, a tamten swobody:
Płakał ojciec, że stary, płakał syn, że młody.

Zachęcam do sięgnięcia po inne bajki Ignacego Krasickiego.

Opracowała Małgorzata Samociuk z klasy VI

Pani Małgorzacie Kuzace

serdeczne życzenia

składa Emilia Harasimiuk z klasy VI

Ewelinie Kuszneruk

*dużo zdrowia, szczęścia i samych szóstek w szkole
życzy przyjaciółka Małgorzata Samociuk*

Ciekawostki przyrodnicze

- Gady pojawiły się na Ziemi ponad 300 mln lat temu. Najstarszą żyjącą grupą są żółwie. Istnieje ok. 240 gatunków żółwi. Niektóre żyją na lądzie, inne w wodzie. Lądowe są głównie roślinożerne, a wodne mięsożerne. Niektóre żółwie żyją ponad 120 lat.

- Bociany czarne zamieszkują rozległe lasy w pobliżu wód. Gniazda zakładają najchętniej na starych dębach, gdyż tylko te potężne drzewa mogą wytrzymać ciężar powiększanej co roku konstrukcji. Żywią się przede wszystkim żabami, traszkami i drobnymi rybami.

- Czy wiesz, że gąbka może odtworzyć całe swoje ciało z niewielkiego fragmentu!

- Jaskinia Mamucia w stanie Kentucky w USA jest najdłuższa na świecie. Zbadano tam 320 kilometrów korytarzy. Najgłębszą jaskinią jest natomiast znajdująca się we Francji grota Pierre-Saint-Martin. Jej głębokość wynosi 1330 metrów.

Opracowała Izabela Mościcka kl.V

- Drzewiasty kaktus *Carnegiea gigantea* gromadzi wodę w grubych łodygach. Dzięki tym zdolnościom może rosnąć na suchych pustyniach Ameryki.
- Lepkie pędy kasztanowca czerwonego pokrywają łuski chroniące go przed przenikliwymi wiatrami zimowymi.
- Grzybieniu, lilie wodne czy grązele mają płaskie liście, unoszące się na wodzie. Te należące do amazońskiego grzybienia *Victoria amazonia* potrafią mieć nawet 2 m średnicy.

Opracowała Emilia Mikiciuk z klasy V

Westchnienie

Aniele Boży
nie budź mnie
niech ja
najdłużej
śpię

ks. Jan Twardowski

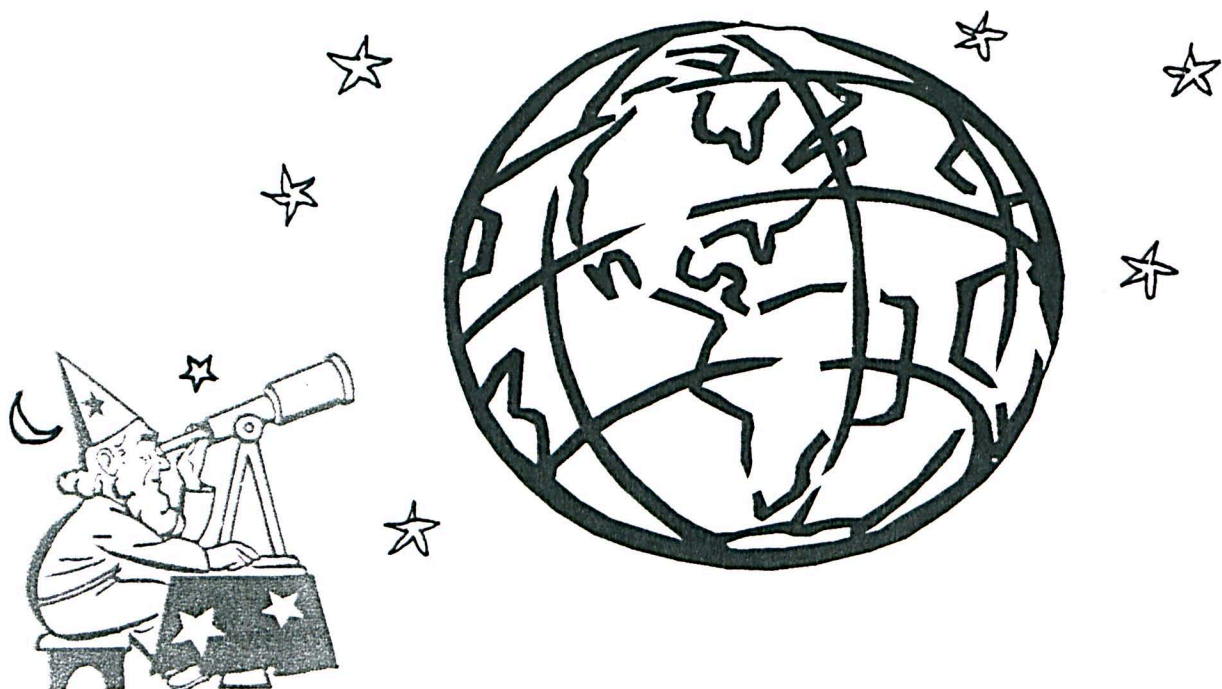
Nasza sonda

Pytałyśmy naszych ankietowanych, co im się ostatnio śniło. Oto co usłyszałyśmy:

- Przyjechała moja chrzestna z Nowego Jorku – Piotr Wojtczuk, klasa II
  - Dostałam 5 z matematyki – Ania Dybczak z klasy V
  - Okradli mnie – Patrycja Szymanek z klasy V
  - Byłam nad morzem – Gosia Samociuk z klasy VI
  - Byłam na łące w wiosenny dzień – Ewelina Szczepaniuk z klasy VI
  - Śniły mi się koty i świnię – Monika Kusznierek z klasy II
  - Gdy szłyśmy do szkoły, to na górze był złodziej, ale nam nie uciekł, bo go zatrzymałyśmy i odzyskałyśmy skradzione przedmioty – Aneta Pogonowska z klasy VI
  - Pojechałam do mojej kuzynki do Nowego Jorku – Anna Wojtczuk z klasy VI
- Dobrze, że macie tak przyjemne sny i że nie śnią się wam strachy. Brrr...

Justyna Duda i Ewelina Kusznierek z klasy VI

SPOTKAJMY SIĘ WE WSZECHŚWIECIE

Cześć, jak się macie po wędrowce na Wenus? Dzisiaj zabieram Was w podróż po naszej pięknej planecie **Ziemi**.

Ziemia jest trzecią z kolei i największą ze skalnych planet Układu Słonecznego. Ziemia- wyjątkowa ze względu na życie i obecność wody- od 4,6 miliardów lat przechodzi nieustanne zmiany.

Planeta Ziemia

Około dwie trzecie powierzchni Ziemi pokrywają zbiorniki wodne, do których zaliczamy też pokryte lodem obszary polarne. Reszta to kontynenty. Zewnętrzną warstwę Ziemi stanowi jej skorupa, która tworzy lądy i rozciąga się na dnie oceanów. Podzielona jest na osiem wielkich i ok. dziesięciu mniejszych płyt tektonicznych. Te wielkie skalne płaszczyzny leżą na gorącej i stopionej skale- tzw. Płaszczu Ziemi.

Płyty tektoniczne przemieszczają się na podłożu z ciekłej skały, nieustannie zmniejszając wygląd powierzchni Ziemi. Gdy dwie płyty napierają na siebie, może dojść do wypiętrzenia gór. Pod powierzchnią oceanu, tam gdzie płyty rozsuwają się, płynna skała wylewa się przez szczelinę, tworząc nową skorupę. Na lądzie z wulkanów wydobywa się lava, także tworząc nowe obszary.

Ziemię otacza atmosfera złożona w 78% z azotu, 21% z tlenu. Ta mieszanina gazów to powietrze, którym oddychamy, a jednocześnie ochrona przed szkodliwym promieniowaniem ze Słońca i kosmosu. Atmosfera przepuszcza promieniowanie widzialne i reguluje temperaturę panującą na powierzchni Ziemi. Woda parująca z Ziemi jest absorbowana w atmosferze, tworzy chmury, które następnie wracają na Ziemię w postaci deszczu lub śniegu. Woda i wiatr zmieniają również wygląd powierzchni Ziemi poprzez erozję i wietrzenie.

ORBITY I WIROWANIE

Pełny obieg dookoła Słońca zajmuje Ziemi 365,2 dni. Na ten ruch nakładają się obroty planety dookoła własnej osi, z których jeden trwa 23 godziny, 56 minut i 4 sekundy. Księżyc towarzyszy Ziemi w jej drodze po okołosłonecznej orbicie, okrążając planetę w odległości 384 400 km. Jest to wartość średnia, bowiem orbita Księżyca jest eliptyczna i jego odległość od Ziemi nieznacznie się zmniejsza.

Atmosfera Ziemi jest podzielona na kilka warstw. Nad powierzchnią planety rozciąga się troposfera, w której mieści się ponad 75% masy całej atmosfery. Najwyżej położona warstwa, egzosfera, zawiera bardzo niewiele cząsteczek powietrza i przechodzi w sposób prawie niezauważalny w przestrzeń międzyplanetarną.

Opracowała Anna Wojtczuk – redakcyjny astronom

Podziel tekst depeszy na wyrazy, wstaw znaki interpunkcyjne i wielkie litery.

SZANOWNY PANIE DETEKTYWIE BYŁBYM BARDZO
ZADOWOLONY GDYBYMÓGŁ PAN WYJAŚNIĆ OKOLICZ
NOŚC I AJEMNICZEGO ZNIKNIECIAMOJEGO KOTA
FILEMONA RASYSY JAMSKIEJ POGŁOSKI JAKOBY
UCIEKŁ DOSY JAMUSANIĘ PRAWDZIWIENIEWIE
RZEŻEMÓGŁBY OPUŚCIĆ MÓJ DOM BEZ POŻEGNANIA
SIĘ TO JEDYNIEMU POWODULEKKONIEŚWIEŻYCH
SZPROTEK POPIERWSZENALEŻAŁOBYSPRAW
DZIĆPIWNICEMOJEGOSASIADAZKTÓRYMNIEROZ
MAWIAMNACODZIEŃ ODPEWNEGOCZASUMAM
WRAŻENIEŻECHETNIEUWIEZIŁBYMOJEGOKOTA
ŻEBY TYLKO NIEMIAUCZAŁNIEUSTANNIENA
PRZEKÓRCISZYNOCNEJZPOWAŻANIEM JANNOWAK

Szanowny Panie Detektywie!

RAATAK

Wpisz w ptaki braku-
jące litery i odczytaj
ważne nasio.

Jeśli lubisz Harry'ego Pottera . . .

W tym cyklu przedstawiamy aktorów odtwarzających postacie z filmu o Harrym Potterze. Pisaliśmy o Danielu Radcliffe, a teraz opowiemy o Emmie Waston, odtwórczyni postaci Hermiony.

Data urodzenia: 15 kwietnia 1990

Wiek: 13 lat

Miejsce zamieszkania: Oxford (Anglia)

Znak zodiaku: Baran

Rodzeństwo: brat Alex (8lat)

Ulubiony sport: hokej i tenis

Ulubieni aktorzy: Julia Roberts, Goldie Hawn, John Cleese i Sandra Bullock

Biografia:

Emma Charlotte Duerre Waston od małego dziecka pragnęła zostać aktorką. Jej talent ujawnił się, gdy miała 7 lat. Zdobyła wtedy swoją pierwszą nagrodę w szkolnym konkursie recytatorskim Daisy Pratt Poety Competition. Występowała w wielu szkolnych przedstawieniach. Rodzice: mama Jacqueline Watson (prawnik), tata Chris Watson (prawnik) zaproponowali Emmie udział w castingu do filmu o Harrym Potterze, nie musieli długo namawiać Em (pseudonim Emmy). Poszła z wielką ochotą. Podczas castingu na rolę Hermiony pobiła tysiące innych kandydatek. Tak bardzo zaangażowała się w kręcenie filmu, że zrezygnowała z normalnej szkoły i uczyła się na planie. Emma mówi, że ma trzy zwierzaki: 2 koty (Bubbles i Domino) oraz 8-letniego brata Alexa:)

Kontakty dla fanów:

1) Emma Watson
c/o Warner Bros Inc.
3300 Warner Blvd
Burbank, CA 91505
USA

2) Emma Watson
c/o HP Production
Leavesden Studios
P.O. Box 3000
Leavesden, Herfordshire
WD2 7LT
United Kingdom
Fotki Emmy

Czekamy na listy od Was. Piszcie o tym, czy film się Wam podobał, co było w nim niezwykłego, itp. Najciekawsze wypowiedzi opublikujemy w gazecie.

Izabela Mościcka z klasy V

Pamiętnik szalonej nastolatki

Cześć, to znowu ja, Sabina. Drugi miesiąc roku szkolnego przeleciał okropnie. Moja siostra podnieciła się tym, że uczy się katechizmu, a gdy odpytuje ją mama, Olka gada tak głośno, że trudno się w tym hałasie uczyć.

W listopadzie minie 8 miesiąc ciąży mamy. Jestem ciekawa, czy to chłopiec, czy dziewczynka. Wolałabym chłopca, ale wszystko okaże się za miesiąc.

W szkole wszystko w porządku, ale zbliża się sprawdzian z procentów z matmy, a ja nic nie pojmuję. Myślę, że jak w poprzednim roku, „zachoruję” na dwa albo trzy dni, (jeśli macie ten sam problem, to wypróbujcie tego, co ja: rano przed sprawdzianem powiedzcie mamie, że jest wam strasznie zimno, weźcie termometr przyłóżcie do grzejnika, a gdy rtęć dojdzie gdzieś np. do 39° pokażcie go mamie, na pewno was zostawi w domu, jeśli się gapnie, o co biega-współczuję). Jeśli nie chcecie dostać jedynki, wypróbujcie mój sposób.

Moja sympatia nie odzywa się do mnie, nie mam pojęcia dlaczego.

C.d.n. Sabina

Opr. Aneta Pogonowska

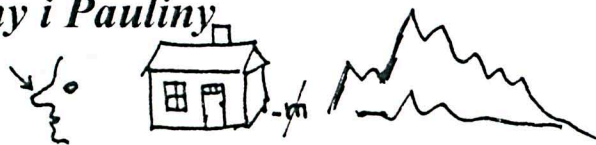
POKOLORUJ RYSUNEK

Rysunek wykonała Justyna Duda z klasy VI

Zagadki i rebusy Ilony i Pauliny

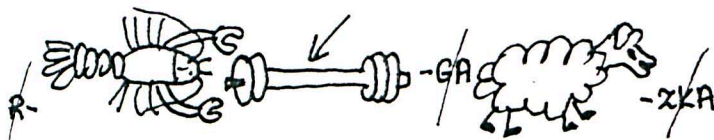
Przychodzi do nas z bliska lub z daleka.
Często bardzo niecierpliwie ktoś na niego czeka.

Chodzi z dużą torbą i z tego jest znany,
Że roznosi listy, paczki, telegramy.

Ostatni liść z drzewa opadł.
Koniec pogody – przyszedł .....

Z drzew spadają kolorowe, śliczne.
Zbierasz je na jesienne bukiety.

Opracowały Ilona Lipińska i Paulina Baczkura z klasy V

UWAGA! Rozstrzygnięto konkurs z poprzedniego numeru NOWIN!

Prawidłowych odpowiedzi udzieliło 16 osób. Wśród tych uczniów rozlosowano nagrody.

Długopisy-ptaki otrzymali: Darek Matejek, Emilia Mikiciuk, Ewelina Harasimiuk.

Zabawkę Pokemon – Ania Wojtczuk.

Segregator mały – Patrycja Szymanek

Pozostali otrzymali plany lekcji: Beata Dudzińska, Kasia Mielnicka, Paulina Baczkura,

Małgosia Samociuk, Daniel Romanowski, Monika Mosak, Darek Twarowski, Ania

Dybczak, Ewelina Szczepaniuk, Magda Cep, Emila Harasimiuk.

Zapraszamy do udziału w kolejnym konkursie.

Redakcja

Monice Mosak

zdrowia, szczęścia i słodczy

Magda Domańska życzy

Koleżance Marcie Boreckiej życzenia i wierszyk-

Ucz się Marta, ucz, bo nauka to potęgi klucz –

przesyła Kasia Mielnicka

Marcie Boreckiej

dużo zdrowia, szczęścia i samych szóstek w szkole

życzy Elżbieta Szczepaniuk z klasy IV

Oli, Agacie i Marioli z klasy IV

dużo zdrowia, szczęścia oraz samych szóstek i piątek w szkole

życzy koleżanka Beatka

Klasowa lista przebojow

W listopadzie najładniejszą piosenkę typowała klasa VI. Po zliczeniu głosów okazało się, że

- I miejsce zajęła piosenka P eji „Jest jedna rzecz”
  - II miejsce przypadło Patrykowi NUO za piosenkę „Five days”
  - III miejsce należy do Eweliny Flinty, która śpiewa piosenkę „Goniąc za cieniem”
- Dziękujemy za udział w głosowaniu koleżankom i kolegom z klasy VI.

Ewelina Szczepaniuk i Ewa Twarowska z klasy VI

Przyjrzyj się obrazkom. Potem połącz linią każdy rysunek z pasującym do niego wyrazem.

strach

ostupienie

zaz

śmiech

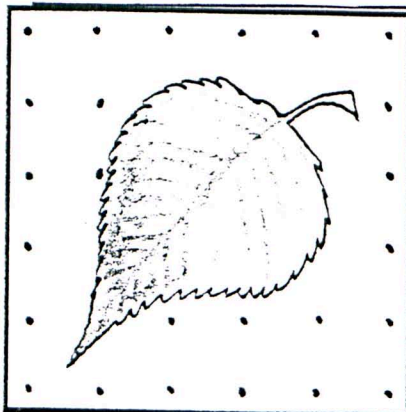
nuda

chytrość

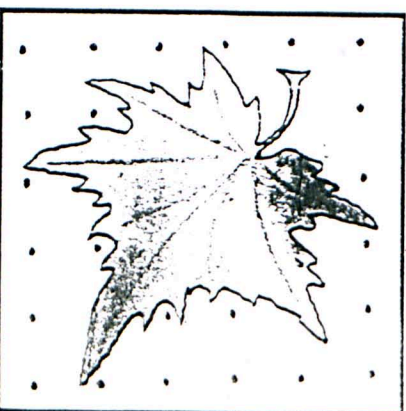
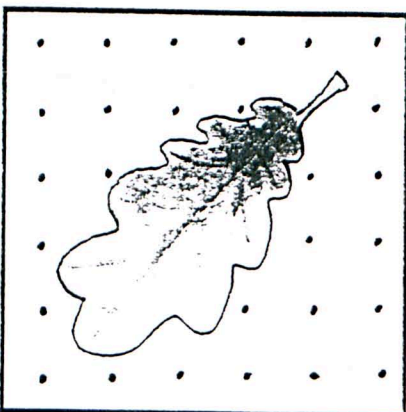
Komputerowy Kącik Gier

W tym numerze przedstawię Wam coś bardziej przydatnego. **Encyklopedia Multimedialna PWN**. Gromadzony od pół wieku dorobek największego wydawnictwa encyklopedycznego w Polsce połączony jest ze współczesną techniką komputerową. W encyklopedii znajdziecie oprócz haseł tematycznych mnóstwo informacji multimedialnych. Są tam filmy, zdjęcia, nagrania głosów zwierząt, hymny państwowe, fragmenty najsłynniejszych nagrań muzycznych. Są także animacje wyjaśniające w prosty sposób trudne tematy z fizyki, chemii oraz z innych dziedzin nauki, które w tradycyjny sposób jest trudno zrozumieć. Dzięki nowym sposobom pracy z hasłami, systemom przeszukiwania danych i różnorodnym typom ilustracji, uzyskanie nieporównywalne z tradycyjnymi publikacjami bogactwo dostępnej, rzetelnej informacji. W następnym numerze przedstawię Wam **Słownik wyrazów obcych**.

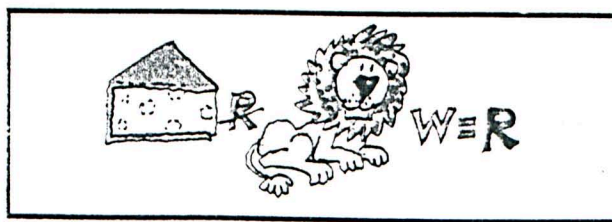
Opr. Katarzyna Gajewska z kl. V

Ile kropek zakrywa liść brzozy, ile liść klonu, a ile liść dębu?

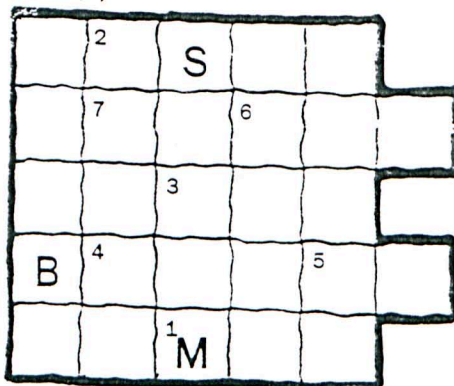

REBUS

Wpisz w poziome rzędy nazwy tych drzew. Z liter w kratkach oznaczonych cyframi odczytaj nazwę jedynego naszego drzewa iglastego, które przed zimą gubi igły.

ŚWIERK
BRZOZA
LIMBA
SOSNA
JODŁA

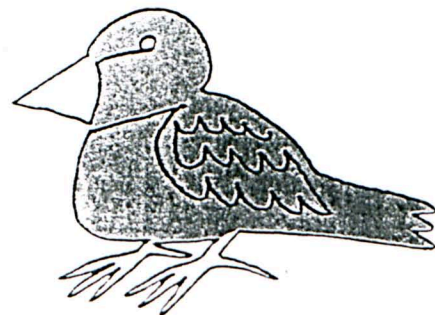
ZAGADKI

Po nim nad wodną przeszkodą można z brzegu na brzeg przejść suchą nogą.

Nie czapka, nie kapelusz a głowę chroni, tak jak parasol. Deszcz spływa po nim.

Narysuj, nie odrywając ołówka od papieru.

HOROSKOP NA LISTOPAD

BARAN[21.03-20.04]

Po św. Tadeuszu chodź w kapeluszu.
Zaraz więc kup go i noś,
a unikniesz grypy.

BLIŹNIĘTA[21.05-21.06]

W szkole sukcesy i uznanie nauczycieli.
Dobry moment na prośbę o piątkę.

LEW [23.07-23.08]

W weekend zadbaj o zdrowie i dobrze
wypocznij. W szkole spiętrzenie
sprawdzianów.

WAGA[24.09-23.10]

W tym miesiącu twoje oceny
polepszą się, jeśli dużo czasu
poświęcisz na naukę.

STRZELEC[23.11-22.12]

Jeśli uwierzysz, że możesz coś mieć,
będziesz to miał. Przydarzy ci się
okazja do poprawienia oceny.

WODNIK[21.01-19.02]

Dopisują ci siły i energia, potrzebne
do osiągnięcia sukcesu. Nie oglądaj
się za siebie, ważniejsze to, co masz
przed sobą.

BYK [21.04-20.05]

Z wyjątkiem soboty udany tydzień.
Tego dnia unikaj przemęczenia.

RAK [22.06-22.07]

Przed samotnymi Rakami szansa
poznania przyjaciela. Pomoże ci
w zadaniach z matematyki.

PANNA[24.08-23.09]

W tym miesiącu szkoła będzie
dla ciebie najważniejsza. Odlóż
wszelkie wizyty. Skup się na
nauce.

SKORPION[24.10-22.11]

Czas zmienić swoje zachowanie
wobec przyjaciół. Możesz ich
stracić.

KOZIOROŻEC[23.12-20.01]

Ciesz się każdą chwilą, nie
odkładaj radości na później.
Możesz dostać dobrą ocenę.

RYBY [20.02-20.03]

Możesz zwolnić tempo, odpocząć
albo zająć się rozwijaniem
zainteresowań. Nie unikaj
impres i spotkań z przyjaciółmi.

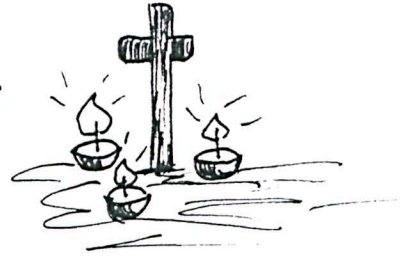
Opracowały Dominika Kamińska i Emilia Mikiciuk z klasy V

UWAGA KONKURS!

Ogłaszamy konkurs na najładniejszą kartkę do Św. Mikołaja.
Wykonajcie „składaną” pocztówkę, wewnątrz napiszcie życzenia
dla Św. Mikołaja (mogą też być prośby do Świętego).
Autorów najładniejszych kartek nagrodzimy. Rozstrzygnięcie
konkursu 6 grudnia.

Redakcja

Myśli o przemijaniu i śmierci

Wiosny minionej wrócić nic już nie zdoła.

Pierre de Ronsard

Krótką jest terażniejszość, nie ujrzysz jej cienia.

Błyskiem ci tylko mignie i w przeszłość się zmienia.

Stanisław Jachowicz

Wszystko przemija, wezbrane rzeki opadają. Domy rozsypują się pod tchnieniem czasu. A ród ludzki- czy też będzie trwał wiecznie?

Epos o Gilgameuszu

Jedne istoty przemijają, giną, inne zajmują ich miejsce i trwają.

Pieśń Harfiarza

Błada śmierć puka jednakowo do chat nędzarzy i do bram królewskich.

Horacy

Droga do kraju umarłych jest wygodna, skoro można tam dojść z zamkniętymi oczami.

Bion z Borystenita

Wyszukała Małgosia Samociuk z klasy VI

Usłyszane zapisane

Drzwi zadrżały- kto to?

-śmierć

weszła drobna malutka z kosą jak zapalka
zdziwienie.

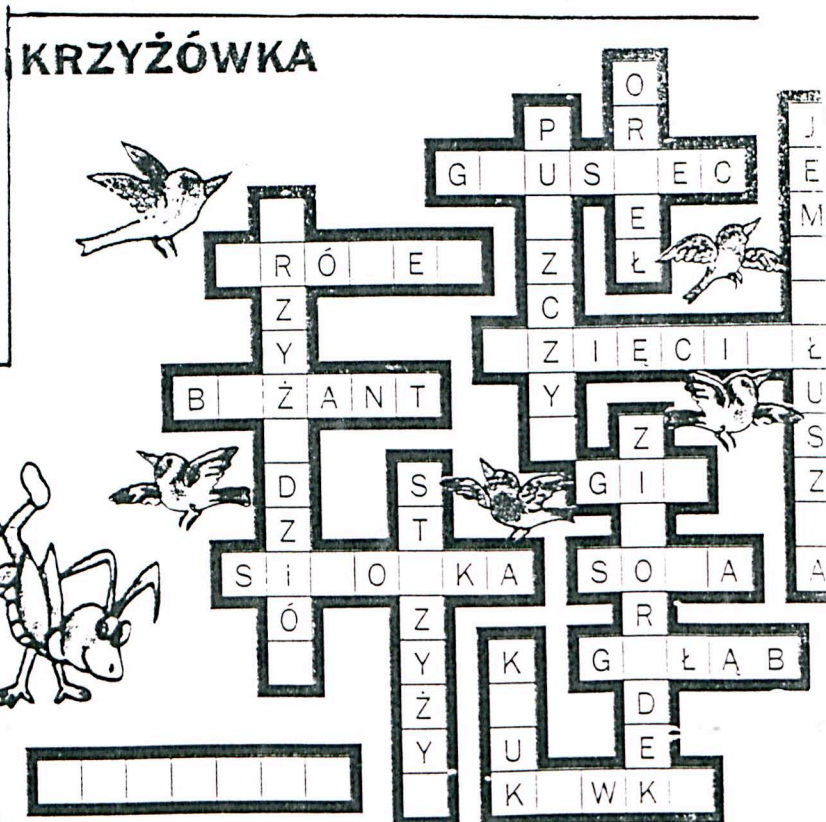
Oczy w słup

a ona;

-przyszłam po kanarka

ks. Jan Twardowski

KRZYŻÓWKA

Uzupełnij nazwy ptaków, wpisując w puste kratki brakujące litery. Z liter w kratkach oznaczonych kolorem ułóż nazwę ptaszka-akrobaty, który potrafi chodzić po pniu drzewa głową w dół.

„NOWINY” redaguje zespół w składzie: Justyna Duda, Ewelina Kusznierek, Aneta i Natalia Pogonowskie, Małgosia Samociuk, Agnieszka Szostkiewicz, Ewelina Szczepaniuk, Anna Wojtczuk, Ewa Twarowska- z kl. VI oraz Iza Mościcka, Kasia Gajewska, Dominika Kamińska, Emilia Mikiciuk, Daniel Stefaniuk, Paweł Kusznierek, Karolina Myc, Anna Dybczak, Ilona Lipińska, Paulina Baczura - z klasy V. Nad pracą zespołu czuwa Pani Bogusława Małek.

